

Töökiusamine Eestis

Merle Tambur

03.05.2011

Teemad

- Mis on töökiusamine?
- Töökiusamise põhjused ja mõjud
- Toimetuleku võimalused
- Eestis läbiviidud uuringu tulemused

Mis on töökiusamine?

- **Töökiusamine** on vaenulik ja ebaeetiline käitumine, mis on süstemaatiline ja pikaajaline ning on suunatud ühele või mitmele inimesele, kes selle tõttu on abituse ja kaitsetuse positsioonis
- Emotsionaalse kahju tekitamine, mis mõjutab ohvri vaimset ja füüsilist tervist
- Vähemalt kord nädalas pika perioodi vältel (6 kuud)

Termin

- Bullying – UK, Ireland
- Mobbing – Germany, Austria, Scandinavia
- Harassment
- Employee abuse
- Aggression
- Hostile behaviors
- Mistreatment

Tegevused

- 1. Suhtlemise piiramine:** ignoreerimine, tööks vajaliku info varjamine, isoleerimine
- 2. Isikliku maine kahjustamine:** laimu levitamine, naeruvääristamine, avalik alandamine
- 3. Ametipositsiooni kahjustamine:** mõttetud või teostamatud tööülesanded, võimatud tähtajad, liigne kontroll, pidev põhjendamatu kriitika
- 4. Psüühilise tervise kahjustamine:** karjumine, sõimamine, ähvardamine, süütunde tekitamine

- 1 töötaja 20-st, so 5% (Euroopa töötingimuste uuring, 2007)
- Soome 17%, Holland 12%, Itaalia 2% , Bulgaaria 2%
- Teadlikkus, kultuuritraditsioonid
- Haridus, tervishoid, avalik sektor
- Naised 6% Mehed 4%
- Mehed: 76% on kiusaja mees, 3% naine
- Naised: 40% on kiusaja naine, 30% mees

Põhjused

I Põhjused organisatsioonis

- ohvri või toimepanija isiksuse omadused
- inimeste vastastikune mõju organisatsioonis
- organisatsiooni töökorraldus ja töökeskkond

II Kiusaja

- kiusamine enesekaitseks
- sotsiaalsete oskuste puudusel
- mikropoliitilistel põhjustel

Toimetulek

- **Ennetus**
 - Informeerimine ja koolitus
 - Ennetusstrateegia
- **Ohvri käitumine:** pöörduda juhtkonna poole, koguda tõendeid, suhelda kolleegidega
- **Sekkumine**
 - Usaldusisik ja/või lepitaja
 - Meie organisatsioonis ei sallita töökiusamist!

Mõjud

- **Ohver** jääb bullingingu tõttu ilma põhilistest inimlikest vajadustest: ***turvalisus, kuuluvus, eneseväärikus, kontroll.***
- **Organisatsioon:** töötajate motivatsioon alaneb, töö efektiivsus väheneb, personali voolavus, toodangu ja teeninduse kvaliteedi langus
- **Ühiskond:** enneaegne pensionile jäämine, tervishoiukulud

Uuring Eestis

- jaanuar-oktoober 2010
- 1941 vastajat 59 organisatsioonist
- Rahvusvaheline küsimustik NAQ (*Negative Acts Questionnaire*), 22+1 küsimust

Tulemused

1. Negatiivsete tegevuste järgi:

23,44% - 1 negatiivne tegevus kord nädalas

10,46% - 2 negatiivset tegevust kord nädalas

2. Definiitsiooni järgi:

0,87% - regulaarselt

8% - vahetevahel

Sektorid

- Reisi- ja hotelliettevõtted – 36%
- Toitlustus – 33%
- Energiatööstus – 32%
- Teised tööstused – 31,9%
- Avalik haldus – 31%
- Avalik sektor - 24,6%, erasektor – 22,6%

Sagedasemad tegevused

1. Te olete kaitsetu ülemäärase töökoormuse tõttu – 8,4%
2. Teile ei anta tööks vajalikku informatsiooni – 7,4%
3. Teie tööd kontrollitakse liigselt – 5,8%
4. Teile antud ülesanded on ebamõistliku või võimatu eesmärgiga või tähtajaga – 4,5%

- Töökiusamine on Eestis tõsine probleem
- Teenindus- ja müügiorganisatsioonid enam ohustatud
- Tööga seotud kiusamine:
organisatsioonilised probleemid